

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

ELABORACIÓ Comissió PdC. 2019-2021	COMUNICACIÓ AL CLAUSTRE Claustre. Data: 29/06/2021	APROVACIÓ DEL CONSELL Consell de Centre. Data: 8/7/2021
Nom arxiu: <PdC EM 2021>.		
Versió 1. Juliol 2021		

ÍNDEX DE CONTINGUTS

Introducció. Document estratègic i marc per a la convivència	[3]
Comissió de Convivència	[4]
L'Escola Massana: contextualització	[6]
De la diagnosi als eixos d'intervenció. Participació. Comunicació. Igualtat i relacions de gènere	[7]
Projecte de Convivència. Planificació d'actuacions	[8]
Participació. Planificació d'actuacions	[9]
Comunicació interna al centre. Planificació d'actuacions	[10]
Igualtat i relacions de gènere. Planificació d'actuacions	[12]
Seguiment del Projecte de Convivència	[14]
Annex 1. Marc legal	[15]
Annex 2. Diagnosi global 2019	[16]
Annex 3. Protocols d'actuació en casos de conflicte (GenCat-CEB) i models de documents	[18]

INTRODUCCIÓ. DOCUMENT ESTRATÈGIC I MARC PER A LA CONVIVÈNCIA

Segons la Resolució ENS/585/2017 publicada al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han d'implementar un Projecte de Convivència (PdC) en el marc del seu Projecte Educatiu.

En primer lloc, cal entendre el PdC com un document estratègic articulat amb altres documents de centre: el Projecte Educatiu, el document de Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) i, en el cas de la nostra Escola, el Llibre de Procediments, el qual acull, en bona mesura, procediments que contribueixen a la convivència al centre.

En segon lloc, més enllà del fet que el PdC sigui un requeriment per a tots els centres educatius, cal entendre'l més enllà d'una dimensió tècnica, normativa i de requeriment administratiu. Com en tots els centres educatius, i especialment aquells que acullen una complexitat com la de la nostra Escola, dotar-se d'un marc viu de convivència és un exercici de corresponsabilitat orientat a l'optimització d'aquest espai compartit per la comunitat educativa, en tant que és, abans que res, un espai de relacions interpersonals.

Tal com es planteja en la resolució esmentada, el PdC requereix la tasca de situar i concretar uns objectius generals de convivència en el context singular de cada centre. Això implica tenir una visió i una capacitat d'actuació en diversos nivells i àmbits. Nivells d'actuació:

- Preventiu, amb mesures i actuacions orientades a desenvolupar en la comunitat educativa aquelles actituds i valors propis del respecte que contribueixin a fer-nos competents en la relació amb nosaltres mateixes, amb els altres i amb el món.
- D'intervenció, amb mesures i actuacions que han de permetre a la comunitat escolar abordar de manera positiva la gestió i resolució de conflictes.
- Organitzatiu i de gestió de centre, amb mesures, actuacions i un marc organitzatiu que han de permetre al centre gestionar, facilitar i articular tant les actuacions com els processos necessaris per treballar a favor de la convivència.

Quant als àmbits, cal distingir el següent, en el benentès que la permeabilitat entre aquests àmbits afavoreix la transferència d'aprenentatges, valors, actituds i hàbits relacionals:

- Les aules i tallers on pròpiament es desenvolupa l'activitat educativa.
- El centre com a espai compartit on vivim i ens relacionem en el dia a dia alumnes, docents i personal d'administració i serveis.
- L'entorn: el barri del Raval, la ciutat de Barcelona.

Així doncs, en aquest marc viu i en permanent transformació que és la convivència a l'Escola, el document estratègic del PdC s'ha d'entendre també com un document viu, revisable sempre en funció de totes aquelles casuístiques que poden desbordar-lo més enllà del que pot i vol preveure en el seu plantejament actual.

COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA (CdC)

En primera instància, el centre va constituir una Comissió del Projecte de Convivència (CdPC), la funció principal de la qual ha estat la planificació d'aquest document estratègic. Aquesta comissió ha estat constituïda per representants del cos docent (un de Batxillerat, una de Cicles Formatius, un de Grau Universitari), de l'alumnat (dos de cadascun d'aquests plans d'estudis), del personal d'administració i serveis (una representant) i de la Direcció del centre (Responsable Pedagògic i Secretari Acadèmic). Al seu torn, el treball de diagnosi i elaboració final ha estat dut a terme pel que s'anomena "grup impulsor", constituït per les docents, la representant del PAS i pel Responsable Pedagògic.

La que és pròpiament la Comissió de Convivència (CdC) del centre, és la que, un cop elaborat i aprovat el PdC, s'impulsa i es constitueix a proposta de la Direcció del Centre, amb el mateix nivell de representativitat que aquella primera comissió de planificació i elaboració del PdC (CdPC).

Al quadre de la pàgina següent es detallen els aspectes pràctics que pertocquen a la CdC, en el benentès que aquests són els establerts en primera instància en aquest primer document del PdC, i que, per tant, poden ser modificats si les circumstàncies o requereixen o aconsellen. Els canvis o modificacions sobre composició, períodes de renovació, funcions i altres aspectes pràctics, poden fer-se a proposta de la pròpia CdC, del claustre de docents, de la Direcció o, en el seu cas, d'una assemblea representativa de la comunitat educativa, i han de ser validats pel claustre, per la Direcció i aprovats en Consell de Centre.

COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA. ASPECTES PRÀCTICS	
Composició segons NOFC	Director/a o persona en qui delegui del seu equip un representant del professorat, del Consell de Centre un representant del PAS un representant de l'alumnat representant de cada pla d'estudis
Portaveu o representant	A criteri de la comissió, s'escull un/a portaveu o representant quan aquesta figura és necessària.
Renovació de la CdC	Cada 2 anys, màxim. La renovació de la CdC ha de constar en acta de Consell de Centre i comunicada al claustre.
Periodicitat reunions CdC	Ordinàries, convocades amb una setmana de temps. Extraordinàries, quan calgui.
Funcions bàsiques	• Atendre i gestionar, en primera instància, tots aquells casos i fets per als quals sigui requerida i que tinguin a veure amb la convivència al centre, de manera que orientin cap a les actuacions i mediacions que s'hi escaiguin; s'entén que serà requerida com a tal quan el cas particular no hagi estat satisfactòriament resolt en les actuacions planificades segons nivell i àmbit (v. apartat de Planificació d'actuacions). • Recollir i impulsar la discussió i aprovació de propostes (en els nivells i àmbits escaients) que puguin arribar des dels diversos col·lectius del centre, adreçades a millorar la convivència al centre en els diversos àmbits o nivells. • Donar a conèixer i promoure tot allò que pot redundar en benefici de la convivència al centre (informacions, formació, esdeveniments, etc.). • Fer el seguiment i revisió periòdica del PdC, amb l'elaboració de propostes que es considerin adients; aquest seguiment implica una revisió anual dels indicadors d'avaluació de les actuacions proposades en funció dels objectius generals i específics.
Altres funcions	Al marge d'aquestes funcions bàsiques, la CdC, en tant que òrgan que vetlla per la convivència en una comunitat complexa i dinàmica, té la potestat de proposar al claustre, a la Direcció del centre o als agents que correspongui, accions i mediacions adreçades a la resolució de conflictes o de casos concrets que posin en perill la convivència en un o altre nivell o àmbit i que no estan previstos en els protocols d'emergència establerts per la Generalitat de Catalunya i el Consorci d'Educació de Barcelona (v. annex 2).
Transparència, arxiu de documentació i repositori	• La CdC estableix i dona a conèixer a la comunitat educativa el sistema d'arxiu de la documentació relativa al PdC (el propi document PdC actualitzat i versions anteriors, normativa, registres, actes, etc.), així com les vies d'accés al repositori digital disposat a tal efecte. • De la mateixa manera, la CdC vetlla perquè el document actualitzat del PdC sigui accessible a la web de transparència de l'Escola, juntament amb la resta de documents estratègics del centre.

L'ESCOLA MASSANA: CONTEXTUALITZACIÓ

L'Escola Massana és un centre municipal d'Arts i Disseny sota l'empara administrativa del Consorci d'Educació de Barcelona i situat al barri del Raval de Barcelona. Va iniciar la seva tasca educativa l'any 1929. Des de 1935, l'Escola havia estat ubicada a l'Antic Hospital de la Santa Creu, al Raval. Des del curs 2017-18 es trasllada a la seva seu actual, el nou edifici de la Plaça Gardunya, a pocs metres de l'antic emplaçament. L'Escola, doncs, manté la seva integració històrica al barri, en el qual és un agent social i cultural que ha teixit històricament relacions amb altres agents del Raval.

La nova Escola ocupa un edifici de nova construcció d'11 mil metres quadrats que ha implicat més visibilitat i obertura a la ciutat. L'edifici manté l'estructura de tallers que la caracteritza. Més de vint tallers, amb les seves especialitats i equipaments, són compartits per tots els plans d'estudis i tenen un pes molt rellevant en la pedagogia i la vida al centre.

L'eix pedagògic central de la Massana és la interrelació entre les arts, el disseny i les arts aplicades, àrees amb espais comuns o complementaris a partir de les quals s'estableix un diàleg viu entre tradició i innovació. Actualment, el centre acull 5 plans d'estudis, tots de formació postobligatòria: un Batxillerat Artístic,

Cicles Formatius de Grau Superior (Gràfica Impresa, Il·lustració, Modelisme Industrial, Projectes de Direcció d'Obres i de Decoració, Joieria Artística, Art Tèxtil, Tècniques Escultòriques i Arts Aplicades al Mur), un Grau Universitari en Arts i Disseny (adscribit a la UAB), un Postgrau en Arts Aplicades Contemporànies i Massana Permanent (oferta pròpia de cursos en especialitats diverses en arts i disseny).

Aquesta oferta formativa vol dir que cada curs hi ha al centre uns 1200 alumnes, uns 140 docents i unes 20 persones que integren el PAS. Els plans d'estudis aporten un ampli ventall de perfils d'alumnes, tant per edats com per procedències (a banda del batxillerat, la Massana és un centre tradicionalment receptor d'alumnat que trasllada la seva residència a Barcelona, a més de tenir alumnat estranger d'Erasmus a Cicles i Grau) i entorns socials. Quant al professorat, acull perfils i formes de contractació diversa segons el pla d'estudis (funcionariat de carrera, interinatge, professorat col·laborador) i també amb dedicació horària diversa.

La distribució horària de l'activitat docent és la següent: Batxillerat i Cicles Formatius tenen l'activitat lectiva als matins, mentre que el Grau, el Postgrau i Massana Permanent la tenen a la tarda. Tot i així, els alumnes poden usar equipaments de l'Escola en la franja no lectiva i, de fet, es produeixen encreuaments d'aquest tipus entre matí i tarda, especialment per part d'alumnes de Grau.

En aquest context de centre, és important atendre al fet que tots els seus espais són compartits per persones de plans d'estudis diversos, de manera que tallers i aules no tenen grups "propietaris". A banda, hi ha els espais comuns, com la biblioteca, espais expositius, espai de lleure amb taules i màquines de *vending*, terrasses i, per descomptat, els espais de trànsit. Això fa que hi hagi una normativa clara quant a usos i procediments (hi ha un Llibre de Procediments que la recull per al professorat, que és qui la comunica de formes diverses a l'alumnat).

DE LA DIAGNOSI ALS EIXOS D'INTERVENCIÓ.

PARTICIPACIÓ. COMUNICACIÓ. IGUALTAT I RELACIONS DE GÈNERE

Tal com estableix la normativa relativa al PdC, aquest projecte ha de contemplar uns eixos d'intervenció adequats al centre, prioritzats entre d'altres en funció d'una diagnosi prèvia. En l'Annex 2 (Diagnosi global 2019) es pot observar l'elaboració de les dades prèviament recollides en forma de qüestionaris i entrevistes als diversos col·lectius de la comunitat educativa.

Els eixos d'intervenció acordats a partir de la diagnosi són els de la PARTICIPACIÓ i la COMUNICACIÓ (en la seva dimensió de comunicació interna, entre els diversos estaments i col·lectius de la comunitat educativa), pel fet que aquestes qüestions són les que, en conjunt, preocupen més, tant per ser font potencial de situacions problemàtiques com per mostrar uns marges de millora notables en el nostre centre.

A banda, arrel de les circumstàncies relatives a casos d'assetjament sexual que s'han produït des d'inicis d'aquest any 2021 en alguns centres educatius del nostre entorn, del ressò que han tingut també a la nostra escola i d'algunes actuacions que s'han iniciat en diversos nivells i àmbits del nostre centre en relació a problemàtiques relacionades, tant la comissió d'elaboració del PdC (CdPC) com la Direcció han cregut del tot convenient incloure la IGUALTAT I RELACIONS DE GÈNERE com a eix d'intervenció.

En els propers apartats s'aborda la planificació d'actuacions per a cadascun d'aquests eixos d'intervenció, amb concreció d'objectius, agents implicats, temporitzacions i indicadors d'avaluació. Per a cadascun d'ells, s'acota prèviament el sentit que pren en un centre com el nostre.

S'inclou, en primer lloc, el propi PdC com a objecte d'actuació, en el sentit de fer-ne difusió i de sensibilitzar a la comunitat educativa sobre tot allò relacionat amb la convivència.

Cal apuntar que el PdC és un document estratègic viu que prioritza uns eixos d'intervenció i unes actuacions sobre altres en un moment donat, atenent a les circumstàncies de cada context. Això ha de permetre sempre la incorporació de noves actuacions i prioritats, o bé reorientacions del propi PdC quan des de la CdC, la Direcció o la comunitat escolar es consideri convenient.

D'aquesta manera, cal entendre la planificació d'actuacions d'aquesta primera versió com a això mateix: una proposta per començar a treballar de forma sistemàtica la convivència al nostre centre, sense voler dir que no pugui ser modificada o reorientada en funció de l'experiència.

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA. PLANIFICACIÓ D'ACTUACIONS

SENTIT I CONTEXTUALITZACIÓ

Tal com s'exposa a la normativa corresponent, els objectius generals del PdC són:

1. Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.
2. Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
3. Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.
4. Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte.
5. Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

És des d'aquest marc general que cada centre desplega els seus objectius generals i específics en funció d'aquells eixos d'intervenció que considera prioritaris.

Així, en la planificació d'actuacions orientades a la millora de la convivència, hi ha com a primer element la difusió del Projecte de Convivència i la sensibilització dels continguts i plantejaments que conté.

CONVIVÈNCIA. OBJECTIU GENERAL 1

Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.

CONVIVÈNCIA. OBJECTIU ESPECÍFIC 1 (2020-2022). Àmbit: CENTRE

Difondre el Projecte de Convivència com a marc orientador per a la convivència al centre, així com sensibilitzar la comunitat educativa sobre els seus plantejaments i eixos d'intervenció.

ACTUACIÓ	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Comunicació i revisió del PdC abans de l'aprovació, via enviament a docents/PAS amb termini de revisió	Comissió de Convivència. Equips docents i PAS	Juny 2021	Registre d'enviament per a la revisió. Si hi són, les modificacions recollides.
Emplaçament del document PdC al portal de transparència de la web de l'Escola	Responsable Comunicació	Juny 2021 (o un cop aprovat pel Consell de Centre)	Ubicació del document a la web
Difusió del PdC a tota la comunitat educativa	Direcció. Coordinacions de plans d'estudis. Tutors/es (a alumnat, inici curs).	Juny-Setembre 2021	Acta del Claustre. Comunicats de Direcció i Coordinacions. Registres tutorialers.
Constitució de la nova Comissió de Convivència cursos 2021-22 i següent	Direcció. Coordinacions de plans d'estudis	Setembre 2021	Acta de constitució.

PARTICIPACIÓ. PLANIFICACIÓ D'ACTUACIONS

SENTIT, CONTEXTUALITZACIÓ

Participar és ser i sentir-se part activa de l'organització i comunitat educatives. Implica formes de corresponsabilitat i treball en comú a l'hora de construir els espais de relació, de treball i d'aprenentatge compartits, alhora que promou un ambient inclusiu. La participació es concreta, a més, en una gestió participativa de les normes que regulen la nostra convivència; tant de les normes tàcites com de les escrites.

En el nostre centre s'ha detectat un marge de millora en aquest sentit, tant per part de l'alumnat com del col·lectiu docent i PAS.

L'alumnat mostra especial preocupació per la manca de participació en l'organització i l'establiment de normes relatives als usos de l'edifici, dels espais comuns i dels tallers de l'Escola.

El cos docent, en general, apunta a processos de millora en la participació en processos de decisió sobre qüestions pedagògiques i de gestió del centre i de la plantilla.

Per la seva banda, des del PAS s'incideix també en millorar la participació en temes d'organització i gestió dels espais de treball, així com en temes de procediments que, al capdavant, reverteixen directament en la seva feina.

Cal tenir en compte, a més, la conveniència de revisar i actualitzar els documents estratègics, especialment, les NOFC i el Llibre de Procediments, per ser aquests els referents reguladors de la vida al centre. Una adequació i millora d'aquests documents, de la seva comunicació, així com el fet que acullin processos de participació en la mesura del possible per part dels col·lectius afectats en cadascun dels seus apartats, han de ser elements que contribueixin a una millor convivència a l'Escola. Quant a la participació, i a banda que en el futur s'abordin altres qüestions relacionades amb aquesta, es prioritzen per ara les que es detallen a continuació, en el quadre de planificació d'actuacions.

PARTICIPACIÓ. OBJECTIU GENERAL

Potenciar la participació dels membres i col·lectius de la nostra comunitat educativa en la construcció i organització dels espais i modes de treball i d'aprenentatge de l'Escola Massana.

PARTICIPACIÓ. OBJECTIU ESPECÍFIC 1 (2021-2022). Àmbit: CENTRE

Obrir la participació de l'alumnat a la gestió i organització dels espais compartits de l'Escola, així com a l'establiment de les normes que els regulen.

ACTUACIÓ	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Implementació/comunicació del sistema de delegació d'alumnes per curs en cada pla d'estudis (Batx, CFs, Grau)	Coordinador/a de Batx, CFs i Grau. Tutors/es de curs (Oficina de tutores a Grau). Alumnes delegats/des de curs.	Setembre 2021	Comunicació i difusió del sistema de delegació d'alumnes des de cada coordinació a Direcció, a la CdC, als equips docents.

Establiment d'un grup de treball conjunt "Espais Massana" entre delegacions d'alumnes, docents de plans d'estudis i representants de Direcció	Alumnes delegats/des de curs. 1-2 docents de Batx, CFs i Grau. Representant de Direcció.	Setembre 2021	Comunicació des de Direcció de l'establiment del grup de treball (a docents, via claustre, i a alumnat, via tutors/es).
Reunions del grup de treball "Espais Massana"	Alumnes delegats/des de curs. 1-2 docents de Batx, CFs i Grau. Representant de Direcció.	Curs 2021-22	Actes de les reunions. Comunicació de resultats o propostes del grup de treball a finals del curs.

PARTICIPACIÓ. OBJECTIU ESPECÍFIC 2 (2021-2022). Àmbit: CENTRE / PLANS ESTUDIS

Promoure i recollir en els documents de centre els canals i les formes de participació de la comunitat escolar.

ACTUACIÓ	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Concreció a les NOFC i Llibre de Procediments de les formes de participació d'alumnat, docent i PAS en els diversos àmbits de l'Escola	Direcció. Docents i PAS assignats/des a la tasca.	Primer semestre 2021-22	Publicació i difusió de les NOFC i Llibre de Procediments revisats.
Promoció des dels plans d'acció tutorial de la corresponsabilitat de l'alumnat en la gestió i usos dels espais comuns	Tutors/es.	Curs 2021-22	Actes o registres tutorials. Propostes d'alumnat recollides al grup de treball "Espais Massana" o a la CdC.

COMUNICACIÓ INTERNA AL CENTRE. PLANIFICACIÓ D'ACTUACIONS

SENTIT, CONTEXTUALITZACIÓ

Més enllà d'entendre la comunicació com una transmissió d'informació, cal concebre-la com un "posar en comú", tal com l'arrel del terme indica. Així, no és el mateix comunicar que informar. Per a la convivència en un entorn complex i divers com el de la Massana, és important bastir un plantejament i unes formes de comunicació basades en aquesta idea del fer i posar en comú, atenent als diversos àmbits i escales de l'Escola en què la comunicació ha de fluir.

La preocupació mostrada per la comunitat educativa en la diagnosi inicial apunta a la relació entre la convivència i la comunicació interna al centre. Es constata fàcilment, tant en la diagnosi com a partir de situacions concretes que s'han donat i es donen en diversos nivells i àmbits, que a la nostra escola les mancances o defectes en les formes de la comunicació interna és una font de malentesos i problemes. I és, al seu torn, una problemàtica rellevant en un centre educatiu amb plans d'estudis diversos, amb el nombre d'alumnes que acull, amb la complexa trama de gestió i governança de què disposa, amb un volum important de trànsit de persones, material, informacions, etc.

En aquest sentit, cada centre educatiu ha de disposar d'una estratègia comunicativa en la seva dimensió de comunicació interna. Per això és aquesta dimensió la que esdevé eix d'intervenció i objecte d'una planificació d'actuacions.

Ara bé, a banda de l'estratègia de centre, la responsabilitat de la qual recau en darrera instància en els òrgans directius i de gestió, cal potenciar l'altre vessant de tot fet comunicatiu: la corresponsabilitat i implicació de tothom que integra aquesta comunitat educativa en el sosteniment de formes de comunicació eficaces i transparents. I en això, hi som totes: alumnes, docents i PAS.

COMUNICACIÓ INTERNA AL CENTRE. OBJECTIU GENERAL

Establir, comunicar i compartir a nivell de centre estratègies i formes de comunicació eficaces i transparents.

COMUNICACIÓ INTERNA. OBJECTIU ESPECÍFIC 1 (2021-22). Àmbit: CENTRE

Potenciar espais i canals de comunicació a nivell de centre per afavorir la convivència.

ACTUACIÓ	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Difusió dels sistemes i canals de comunicació dels diversos espais i òrgans de governança del centre (Consell de Centre, Claustre, Consell Pedagògic, Equip de Direcció)	Direcció. Responsables dels òrgans de governança.	1r semestre 2021-22	Actes de Consell de Centre, Claustre i Consell Pedagògic. Comunicacions de Direcció.
Revisió, actualització i difusió dels documents estratègics de centre (PE, NOFC, Llibre de Procediments)	Direcció. Docents i PAS assignats a la tasca.	Curs 2021-22	Documentació actualitzada i penjada a la web.

COMUNICACIÓ INTERNA. OBJECTIU ESPECÍFIC 2 (2021-22). Àmbit: PLANS ESTUDIS			
Potenciar els espais i canals de comunicació del cos docent: entre docents, entre docents i alumnes, entre docents i òrgans acadèmics, pedagògics i de gestió del centre.			
ACTUACIÓ	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Discussió, elaboració, registre i difusió dels protocols, espais, formes i estratègies de comunicació en cada Pla d'Estudis (Batx, CFs, Grau)	Coordinacions de Plans d'Estudis. Equips docents (comissions de treball).	1r semestre 2021-22	Actes de reunió de treball.
Integració del sistema de comunicació interna del Pla d'Estudis en els documents de centre corresponents	Coordinació Acadèmica de cada Pla d'Estudis.	Febrer-Març 2022	Registre en els documents d'organització de centre (NOFC, documentació interna del Pla d'Estudis)

COMUNICACIÓ INTERNA. OBJECTIU ESPECÍFIC 3 (2021-22). Àmbit: AULA, PLANS ESTUDIS			
Potenciar els espais i canals de comunicació de l'alumnat: entre alumnes, entre alumnes i docents, entre alumnes i òrgans acadèmics, pedagògics i de gestió del centre.			
ACTUACIÓ	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Establiment i difusió en cada pla d'estudis (Batx, CFs, Grau) d'espais i canals estables i regulats de discussió i comunicació d'alumnes	Tutors/es (Oficina de Tutores al Grau). Alumnes delegats/des de curs. Responsable Comunicació.	1r semestre 2021-22	Actes o registre de constitució i regulació dels espais de comunicació per a l'alumnat
Integració dels espais de comunicació d'alumnes en el Pla d'Acció Tutorial i en els documents de centre corresponents	Responsables del Pla d'Acció Tutorial. Direcció / Comunicació	Febrer-Març 2022	Registre en els PAT i documents de centre actualitzats.

IGUALTAT I RELACIONS DE GÈNERE. PLANIFICACIÓ D'ACTUACIONS

SENTIT, CONTEXTUALITZACIÓ

Tal com s'apuntava en l'apartat "De la diagnosi als eixos d'intervenció", circumstàncies properes en el temps i en el nostre context educatiu han posat sobre la taula problemàtiques relatives a la igualtat i relacions de gènere. Més enllà d'aquest element circumstancial, però, hi ha un acord sòlid i generalitzat en el moment de considerar que les relacions i polítiques de gènere són un eix clau per a la convivència.

En tot cas, cal distingir entre dos grans marcs d'actuació pel que fa a abordar problemes en aquest àmbit de la igualtat i les relacions de gènere. D'una banda, un marc institucional i legal que disposa uns mínims objectius, que assenyalen normes i protocols d'actuació compartits en el nostre entorn educatiu ampli i del qual, en darrera instància, al nostre centre, n'és responsable i representant la Direcció.

D'altra banda, però, hi ha el marc informal d'actuacions que sorgeix en el nostre dia a dia des del camp de relacions interpersonals que sostenim. És des d'aquest marc que, a banda d'allò previst pel marc institucional i normatiu, poden emergir pràctiques col·lectives orientades a la construcció permanent d'un entorn de convivència amb una doble missió: (1) contribuir a produir espais segurs en què compartir, comunicar i denunciar casos d'assetjament, d'abús de poder i tots aquells que, en tota una diversitat d'escales i graus, afecten a la llibertat i al respecte cap a persones o col·lectius concrets en la nostra comunitat educativa; (2) en un vessant plenament propositiu, produir i tenir cura d'espais i formes de relació interpersonals igualitàries i lliures de qualsevol forma de discriminació, domini o manca de respecte cap a la diversitat. En tot cas, aquest marc informal de la convivència al centre es desenvolupa en els diversos àmbits i escales de la nostra Escola: aula, plans d'estudis, espais comuns compartits, tallers, etc.

Quant als nivells al quals cal posar atenció per mirar de detectar problemes, són també diversos: tot el conjunt de dinàmiques relacionals en diferents espais de l'Escola (aules, tallers, espais de reunió i de gestió de docents, claustres, etc.), continguts i plantejaments pedagògics, normes i procediments en els documents de centre, formes d'organització i gestió de l'Escola, els llenguatges que fem en els diversos espais de treball i de relació...

Quant a la igualtat i relacions de gènere, i a banda que en el futur s'abordin altres problemes i accions en aquest àmbit, es prioritzen per ara les que es detallen a continuació, en el quadre de planificació d'actuacions.

IGUALTAT I RELACIONS DE GÈNERE. OBJECTIU GENERAL

Promoure la construcció compartida d'una cultura inclusiva, de plena igualtat de gènere i lliure de qualsevol forma de discriminació, assetjament, abús o relació de domini per raons de sexe o gènere.

IGUALTAT I RELACIONS DE GÈNERE. OBJECTIU ESPECÍFIC 1 (2021-22). Àmbit CENTRE

Establir i difondre tots aquells recursos i normatives relatives a la igualtat de gènere i a la prevenció i intervenció sobre casos d'assetjament o abús per motius de sexe o gènere.

ACTUACIÓ	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Creació de la bústia de denúncies per a casos d'assetjament o abús.	Direcció. Responsable de Comunicació.	Febrer de 2021	Existència de la bústia.
Difusió a tota la comunitat educativa dels protocols d'actuació per a casos d'assetjament o abús per motius de sexe o gènere (recollits al PdC).	Direcció. Tutors/es de curs.	Juny-Setembre 2021	Comunicat de Direcció. Acta de Claustre. Registres tutorials.

IGUALTAT- REL. DE GÈNERE. OBJ. ESPECÍFIC 2. (2021-22). Àmbit CENTRE, PLANS ESTUDIS

Promoure espais informals de trobada entre alumnes, entre docents i entre alumnes i docents per al tractament de qüestions i problemes relatius a les relacions de gènere.

ACTUACIÓ	AGENTS IMPLICATS	TEMPORITZACIÓ	INDICADORS AVALUACIÓ
Promoció i creació d'espais informals per al tractament i discussió entre alumnes de qüestions relatives a les relacions de gènere al centre.	Tutors/es. Delegats/des de curs.	1r semestre 2021-2022	Registres tutorials.
Creació, per a cada pla d'estudis, d'espais informals de trobada entre docents per al tractament i discussió de qüestions relatives a les relacions de gènere al centre.	Equips docents.	Febrer-Setembre 2021	Actes o acords escrits a partir de les trobades.

SEGUIMENT DEL PROJECTE DE CONVIVÈNCIA

Tal com es fa constar en l'apartat corresponent a la CdC, aquest és l'òrgan responsable de fer el seguiment del PdC.

SEGUIMENT PdC: COMISSIÓ DE CONVIVÈNCIA	
AL LLARG DEL CURS (reunions ordinàries)	• Anàlisi, seguiment i valoració dels casos o situacions conflictives que han ocorregut durant el període corresponent. • Recull de propostes i recomanacions que van en el sentit de millorar el clima de convivència al centre, tant de la pròpia CdC com aquelles provinents de membres o col·lectius de la comunitat educativa. • Valoració del grau de coneixement i difusió del PdC entre els diversos col·lectius de la comunitat educativa.
FINAL DE CURS (reunió final ordinària)	• Revisió i valoració dels indicadors d'avaluació de les actuacions proposades. • Actualització d'objectius i indicadors en aquelles actuacions no resoltes o en progrés. • Propostes de noves actuacions per al pròxim curs. • Actualització del document del PdC, si s'escau; comunicació i difusió entre la comunitat educativa.

ANNEX 1. MARC LEGAL

[LLEI ORGÀNICA 2/2006 d'Educació](#), de 3 de maig, d'educació, estableix a l'article 121.2 l'obligatorietat que tots els centres elaborin un Pla de convivència i l'incloguin dins el Projecte educatiu de centre.

[La Llei Orgànica 8/2013](#), de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa, determina a l'article 124.1 que els centres inclouran a la programació general anual el seu pla de convivència i totes aquelles actuacions i activitats programades per al foment de la convivència escolar.

[LLEI 12/2009](#), de 10 de juliol, d'educació, disposa a l'article 30 que l'aprenentatge de la convivència és un element fonamental del procés educatiu i així ho ha d'expressar el projecte educatiu de cada centre. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència.

[DECRET 102/2010](#), de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius disposa a l'article 23.2 que les normes d'organització i funcionament del centre han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre.

[DECRET 279/2006](#), de 4 de juliol sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya, reforça el caràcter educatiu que han de tenir els processos i les accions que s'emprenguin, tant per prevenir com per corregir conductes inadequades. A l'article 6 s'estableix que a cada centre s'ha de constituir una comissió de convivència.

[RESOLUCIÓ ENS/585/2017](#), de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte educatiu de centre, determina que els centres educatius del Servei d'Educació de Catalunya han de tenir implementat el Projecte de convivència en el marc del seu Projecte educatiu, en un termini màxim de tres anys a partir de la data de publicació.

[DOCUMENTS D'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DEL CENTRE](#): Projecte Educatiu de Centre, NOFC, Llibre de Procediments Massana.

ANNEX 2. DIAGNOSI GLOBAL 2019

PROJECTE DE CONVIVÈNCIA. DIAGNOSI GLOBAL. QÜESTIONARIS: BUIDATGE GENERAL: Docents, PAS, Alumnes, Famílies.

RECURS 1. AFIRMACIONS MÉS RELLEVANTS: COINCIDÈNCIES I ELEMENTS DESTACABLES

IDEES CLAU COMPARTIDES EN ELS 4 COL·LECTIUS		OBSERVACIONS I COMENTARIS
PARTICIPACIÓ	COMUNICACIÓ	
Perspectiva ALUMNES (observacions qualitatives més rellevants): - cal promoure la veu i participació de l'alumnat en les diverses dinàmiques del centre, inclosa l'elaboració de normes per a la convivència o el fet de "fer-se seu" l'edifici - cal promoure la comunicació alumnes-docents Perspectiva DOCENTS (observacions qualitatives més rellevants): - cal promoure els canals de participació real de tots els col·lectius del centre, potenciar el sentiment de pertinença i un bon clima de convivència - cal establir protocols de comunicació entre col·lectius, entre càrrecs de gestió i alumnes, docents i PAS - cal crear entre totes, implementar i compartir una cultura de centre democràtica i inclusiva Perspectiva PAS (observacions qualitatives més rellevants): - cal crear espais de participació per definir com volem funcionar i viure en un bon clima - cal millorar els processos de comunicació interna al centre entre tots els col·lectius Perspectiva FAMÍLIES BATX (observacions qualitatives més rellevants): - cal la implicació de tots els col·lectius a l'hora de fer propostes relatives a la convivència - cal impulsar processos de comunicació, participació i relació entre centre, barri i famílies		L'accent en la millora d'espais de PARTICIPACIÓ i canals de COMUNICACIÓ (interna i externa) es tradueix, en bona mesura i com es constata en les dades recollides dels 4 col·lectius, en abordar LES NORMES que regeixen la vida del centre en diversos àmbits: - la PARTICIPACIÓ REAL EN L'ELABORACIÓ DE NORMES per part de tots els col·lectius - la COMUNICACIÓ EFECTIVA D'AQUESTES NORMES Al seu torn, això implica, i també es constata a les dades: - una CULTURA DE CENTRE COMPARTIDA, DEMOCRÀTICA I INCLUSIVA La qüestió dels ESPAIS ("fer nostre l'edifici") queda supeditat a aquesta implicació d'alumnat i docents en els debats i propostes relatives a la vida del centre.

RECURS 2. Diagnosi global. PUNTS FEBLES MÉS RELLEVANTS PER COL·LECTIU

DOCENTS	PAS
CONVIVÈNCIA I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE - Falta formació per a docents en relació a la gestió de la convivència. - Cal implementar una cultura de centre inclusiva, democràtica i ecològica, amb una estructura organitzativa coherent amb aquesta cultura. CONVIVÈNCIA, NORMES I GESTIÓ DE CONFLICTES - Calen protocols d'actuació, normes, procediments i serveis de mediació estables per al tractament de problemes de convivència.	COMUNICACIÓ - No es té prou en compte la presentació del PAS en el procés d'acollida a alumnes i docents. - Falta millorar el sistema de comunicació interna quant a normes, procediments, protocols, responsabilitats, etc. ESPAIS ESCOLA - En general es considera que no hi ha prou cura dels espais de l'Escola. CONVIVÈNCIA, NORMES I GESTIÓ DE CONFLICTES - Manca formació en qüestions de convivència. - Es té poc coneixement en general de les normes que regeixen el centre en els seus diversos àmbits (v. comunicació).
ALUMNES	FAMÍLIES
VEU-PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT AL CENTRE (ORG. CENTRE) - Manca d'espais i recursos per a la relació entre alumnes. - Manca representació alumnes en els espais de debat i decisió del centre. - Manca de participació/veu en processos elaboració normes i procediments. ESPAIS ESCOLA - Alumnat no fa seu els espais del centre i no se sent implicat en la seva millora. - Espais rígids i que no optimitzen els processos d'aprenentatge. CONVIVÈNCIA, NORMES I GESTIÓ DE CONFLICTES - Falten recursos de mediació quan hi ha problemes de convivència. - Manca de participació/veu processos d'elaboració de normes i procediments. - Falta que l'Escola s'impliqui més en activitats de barri i en qüestions socials.	COMUNICACIÓ - Falta informació. Cal millorar canals de comunicació entre el centre i les famílies. CONVIVÈNCIA – ESTRUCTURA ORGANITZATIVA - No es té coneixement de serveis de mediació en cas de conflictes. - No hi ha xarxes de suport entre iguals per als alumnes al centre.

RECURS 2. Diagnosi global. PUNTS FEBLES MÉS RELLEVANTS – COINCIDÈNCIES ENTRE COL·LECTIUS

- **COMUNICACIÓ INTERNA** en diversos àmbits: procediments, informacions diverses, cultura de centre
- **PROCEDIMENTS I NORMES DE CONVIVÈNCIA I DE FUNCIONAMENT DEL CENTRE:** elaboració col·lectiva, claredat i bona comunicació
- **VEU I PARTICIPACIÓ D'ALUMNES, DOCENTS I PAS** en processos d'elaboració de normes, procediments i qüestions relacionades amb la convivència al centre

OBSERVACIONS

[11] Es constata una relació entre els resultats d'aquesta diagnosi i la feta a partir de la feina de les ESFERES (veure LLIBRE BLANC), especialment quant a:

- **CULTURA DE CENTRE** compartida entre tots els col·lectius de la comunitat escolar que promogui la participació i la coresponsabilitat en els diversos àmbits de funcionament de l'Escola
- **ESTRUCTURA ORGANITZATIVA** coherent amb aquesta cultura de centre
- **PROCEDIMENTS, NORMES I RESPONSABILITATS** clares, ben comunicades i compartides (inclou *Llibre de Procediments, Llibre de Funcions i Tasques, NOFC*)
- **COMUNICACIÓ:** optimització dels processos i canals de comunicació interna i externa, vinculats als punts anteriors

RECURS 1-2. Acords finals.

PRIORITZACIÓ DE LES NECESSITATS DETECTADES EN LA FASE DE DIAGNOSI GLOBAL (ordre: 1, 2, 3...)

- 1** Promoure la **PARTICIPACIÓ** efectiva de **DOCENTS, PAS I ALUMNES** en els processos de discussió i elaboració de procediments i normes relatives a la convivència i al funcionament del centre.
- 2** Elaboració de **PROCEDIMENTS I NORMES** clares, ben comunicades i elaborades amb participació dels col·lectius de l'Escola.
- 3** Optimització dels processos i canals de **COMUNICACIÓ INTERNA** del centre en els seus diversos àmbits i nivells.

Temes del Projecte de Convivència que coincideixen amb les necessitats detectades en aquesta diagnosi global:

PARTICIPACIÓ

COMUNICACIÓ

NORMA

ESTRUCTURA I GESTIÓ DE RECURSOS

ACORDS

En funció dels resultats i valoracions realitzades, la Comissió de Convivència acorda iniciar el PdC abordant els següents temes:

PARTICIPACIÓ

COMUNICACIÓ

ANNEX 3. PROTOCOLS D'ACTUACIÓ EN CASOS DE CONFLICTE. GenCat - CEB.

Protocols i documents en aquest annex:

- CIRCUIT SIMPLIFICAT D'INTERVENCIÓ davant conductes de l'alumnat greument perjudicials per a la convivència
- Protocol EMERGÈNCIES PSICOSOCIALS (CEB)
- Protocol d'intervenció en cas de CONFLICTE GREU
- Protocol de prevenció, detecció i intervenció enfront l'ASSETJAMENT ESCOLAR A PERSONES LGBTI
- Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant l'ASSETJAMENT I EL CIBERASSETJAMENT ENTRE IGUALS
- Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant CONDUCTES D'ODI I DISCRIMINACIÓ
- Protocol de prevenció, detecció i intervenció davant la VIOLÈNCIA MASCLISTA ENTRE L'ALUMNAT
- Models de documents vinculats als protocols

Per a cadascun dels protocols, disposeu a continuació dels esquemes simplificats d'actuació. La informació completa sobre el protocol la teniu en els enllaços corresponents.

CIRCUIT SIMPLIFICAT D'INTERVENCIÓ davant conductes de l'alumnat greument perjudicials per a la convivència

<http://xtec.gencat.cat/web/.content/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/circuit-simplificat-intervencio.pdf>

Entenem per conductes greument perjudicials per a la convivència les conductes tipificades en l'article 37.1 de la Llei 12/2009 del 10 de juliol d'educació

Coneixement o sospita per part de qualsevol membre de la comunitat escolar

VALORACIÓ

Equip de Valoració

(constituït, com a mínim, per tutor/a, cap d'estudis, orientador/a)

- Compilació d'informació
- Entrevista amb l'alumnat implicat
- Contrast de la informació amb les famílies
- Redacció d'un informe

Valoració DIRECCIÓ

Inspecció d'Educació

Assessorament

Assessorament

COMUNICACIÓ

Un cop confirmat

En tots els casos

Família o tutors legals de l'alumne/a

Inspecció d'Educació

En cas que el fet pugui ser constituït de delictes o falta que es pugui perseguir penalment

Ministeri Fiscal i/o policia de proximitat

En cas de possible pertinença d'algun alumne o algun grup d'extremisme violent

Oficina de Relacions amb la Comunitat (ORC)>JTAS

INTERVENCIÓ

Responsables

Incoació d'un expedient

- Nomenament d'un instructor/a, comunicació a l'alumne/a i, en cas de ser menor d'edat, a la seva família
- Mesures provisionals i excepcionals
- Instrucció de l'expedient
- Resolució de l'expedient: sanció o sobreseïment

El protocol de conflictes greus aporta orientacions i recursos

Direcció del centre
Tutor/a

Tutor/a
Orientador/a educatiu i/o mestre/a pedagogia terapèutica
EAP

Direcció del centre
Tutor/a

Tutor/a
Orientador/a educatiu i/o mestre/a pedagogia terapèutica
EAP

Direcció del centre
Tutor/a

Mesures d'urgència

- Aturar la situació
- Assignar tutor/a o algun altre docent com a persona referent dels alumnes implicats
- Confeccionar un primer mapa de seguretat amb caràcter d'urgència

Protecció a l'alumne/a víctima

- Dissenyar i implementar un mapa de protecció, a partir del mapa de seguretat, en col·laboració amb la família i la implicació de professorat i alumnat del centre.

Detecció de necessitats educatives i concreció d'actuacions

- Amb l'alumnat implicat
- Amb el grup

Col·laboració i compromís de les famílies

- Entrevista amb les famílies
- Acords i compromisos entre centre, famílies i alumnat

Reconeixement, acceptació i reparació del dany per part de l'alumne/a agressor/a

Pràctiques reparadores i restauratives

- Un cop aplicada una mesura correctora o sanció
- Possibilitat d'engegar un procés restauratiu, de caràcter voluntari i si ho considera necessari l'orientador/a, l'o EAP
- Reunió restaurativa formal amb l'alumnat implicat (víctima – víctima – persones de suport)
- Cercle restauratiu amb el grup, en cas que hagi transcendit a fault
- La mediació MAI serà utilitzada en situacions basades en una relació de domini-subordinació

Seguiment i tancament del cas

- Seguiment periòdic del cas
- Tancament del cas, quan així ho consideri la víctima o part afectada
- Arxiu del cas

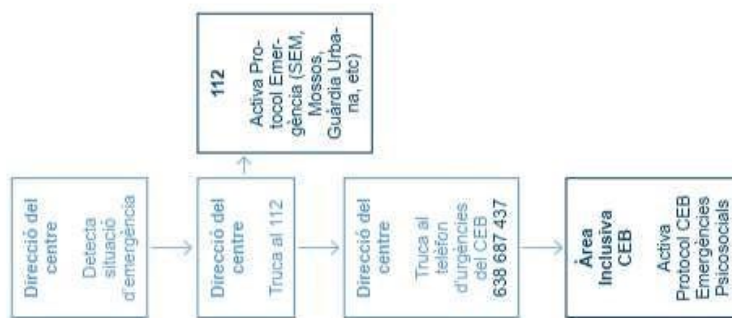
Els protocols d'assetjament i oberassetjament, asselament LGBTI, conductes d'odi i discriminació i violència masculista aporten orientacions i recursos per a cada fase

Protocol EMERGÈNCIES PSICOSOCIALS (CEB)

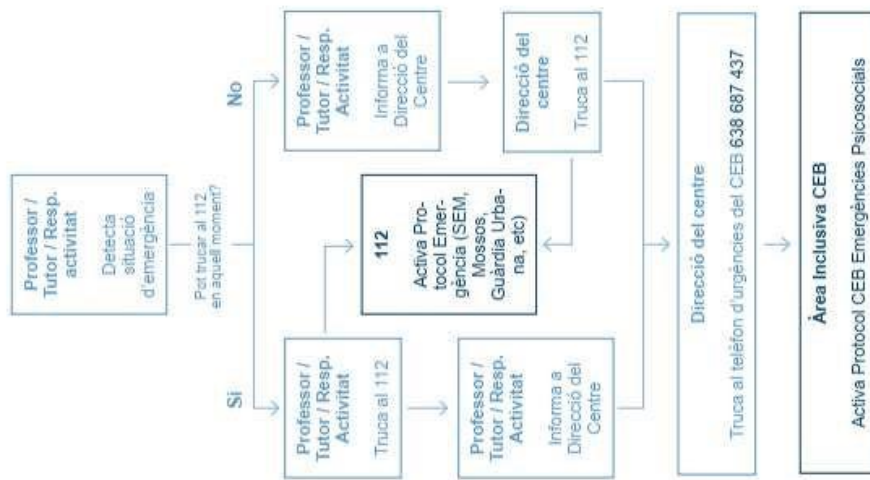
https://www.edubcn.cat/ca/centres_serveis_educatius/proteccio_infancia_i_adolescencia/protocol_emergencies_psicosoc_ials

Circuit d'activació del protocol d'emergències psicosocials

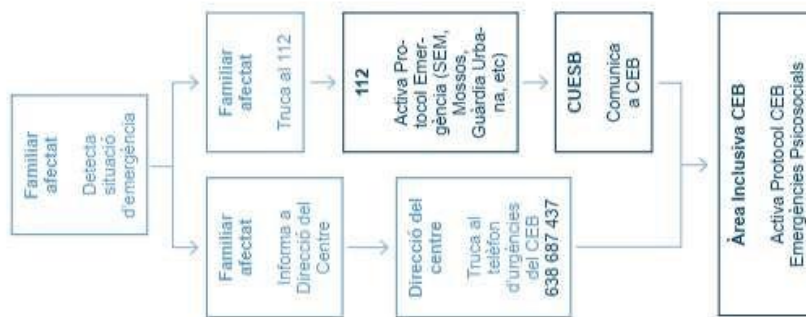
Si la situació és detectada per la direcció del centre

Si la situació és detectada per un professor / tutor / responsable d'activitat

Si la situació és detectada per un familiar de l'afectat (fora d'horari lectiu, fora del centre)

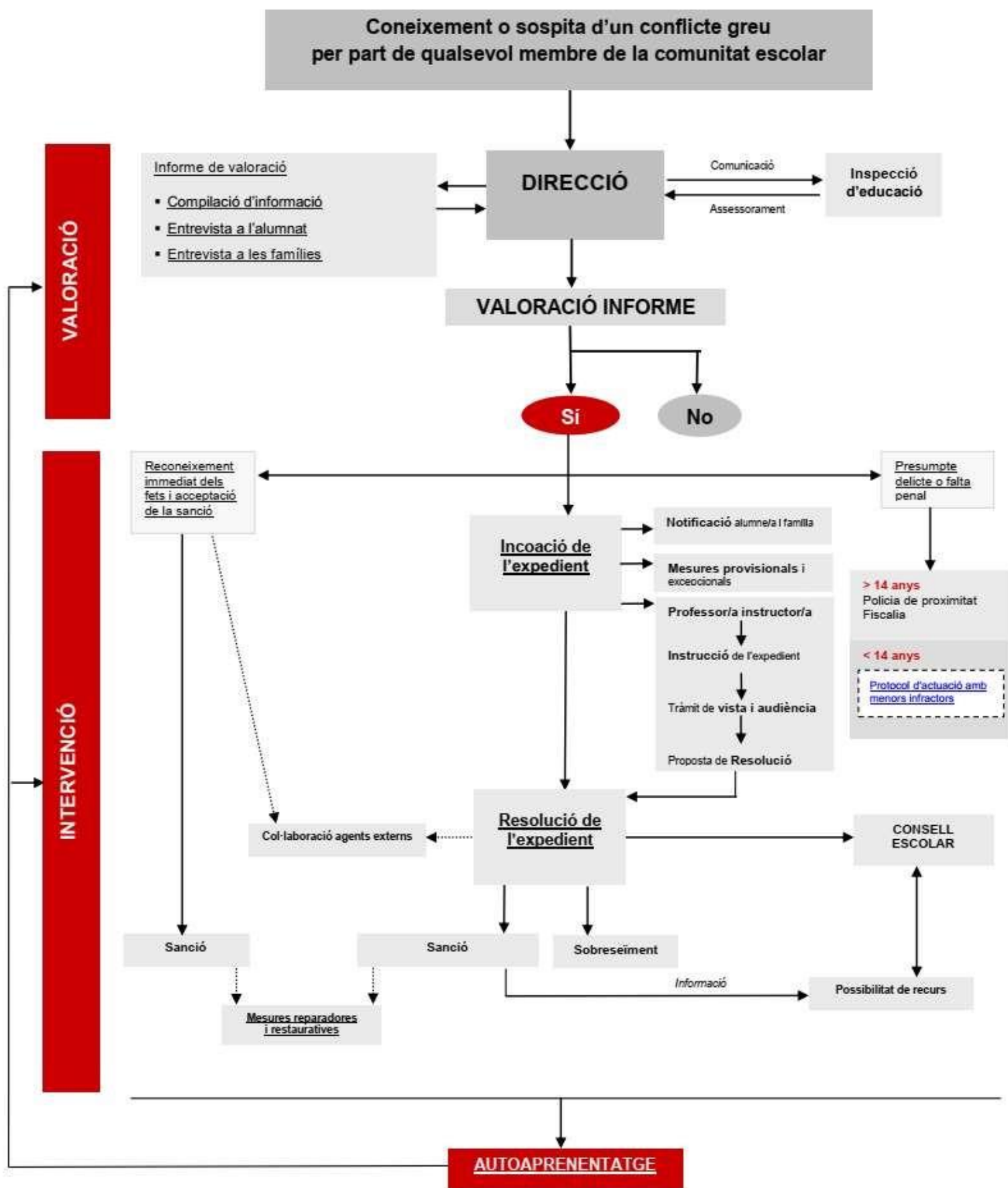

Davant qualsevol dubte a l'hora de seguir el protocol cal trucar al telèfon d'urgències del CEB:

638 687 437
7h-22h (365 dies)

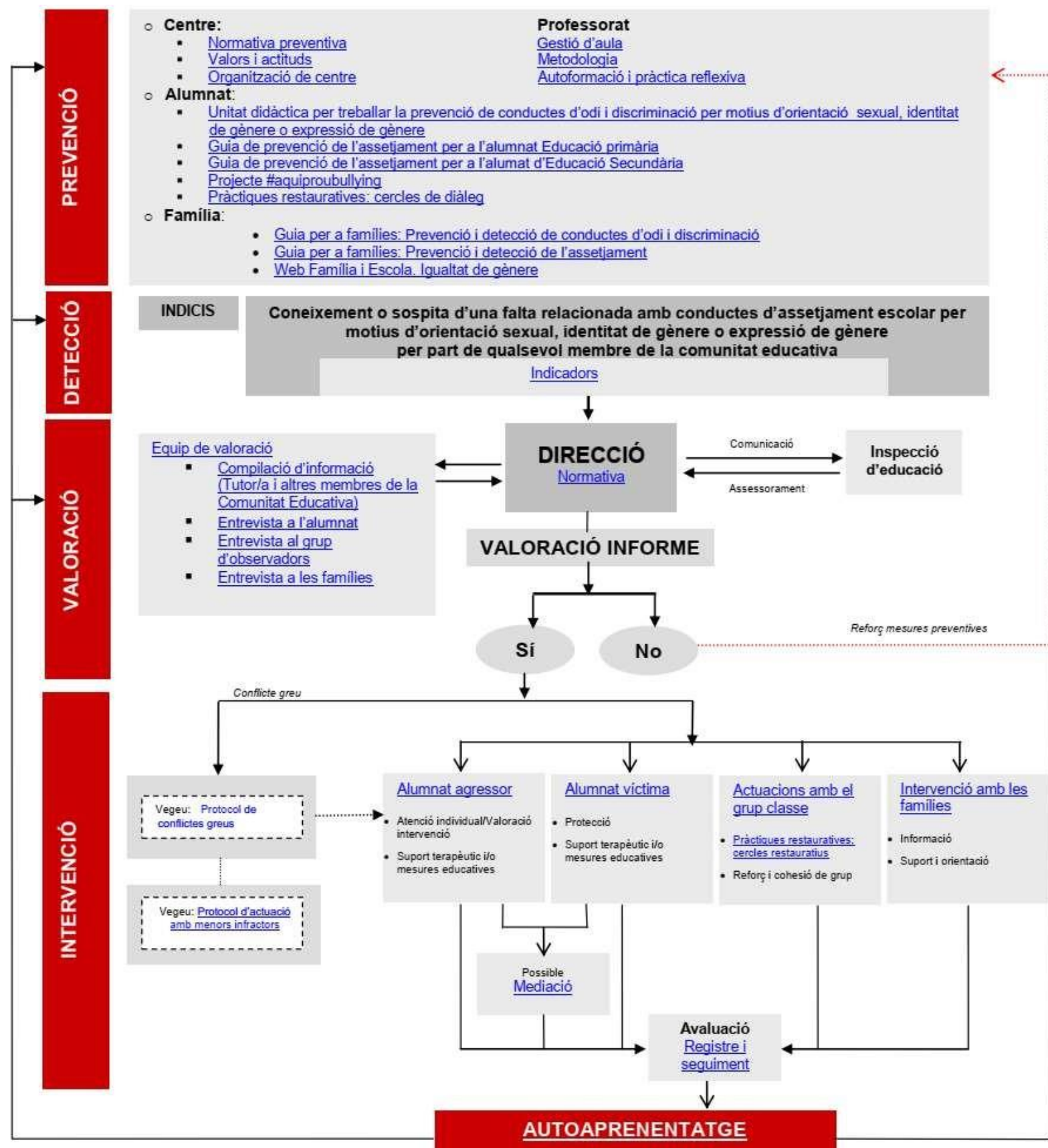
Podràs trobar més informació a:

www.edubcn.cat

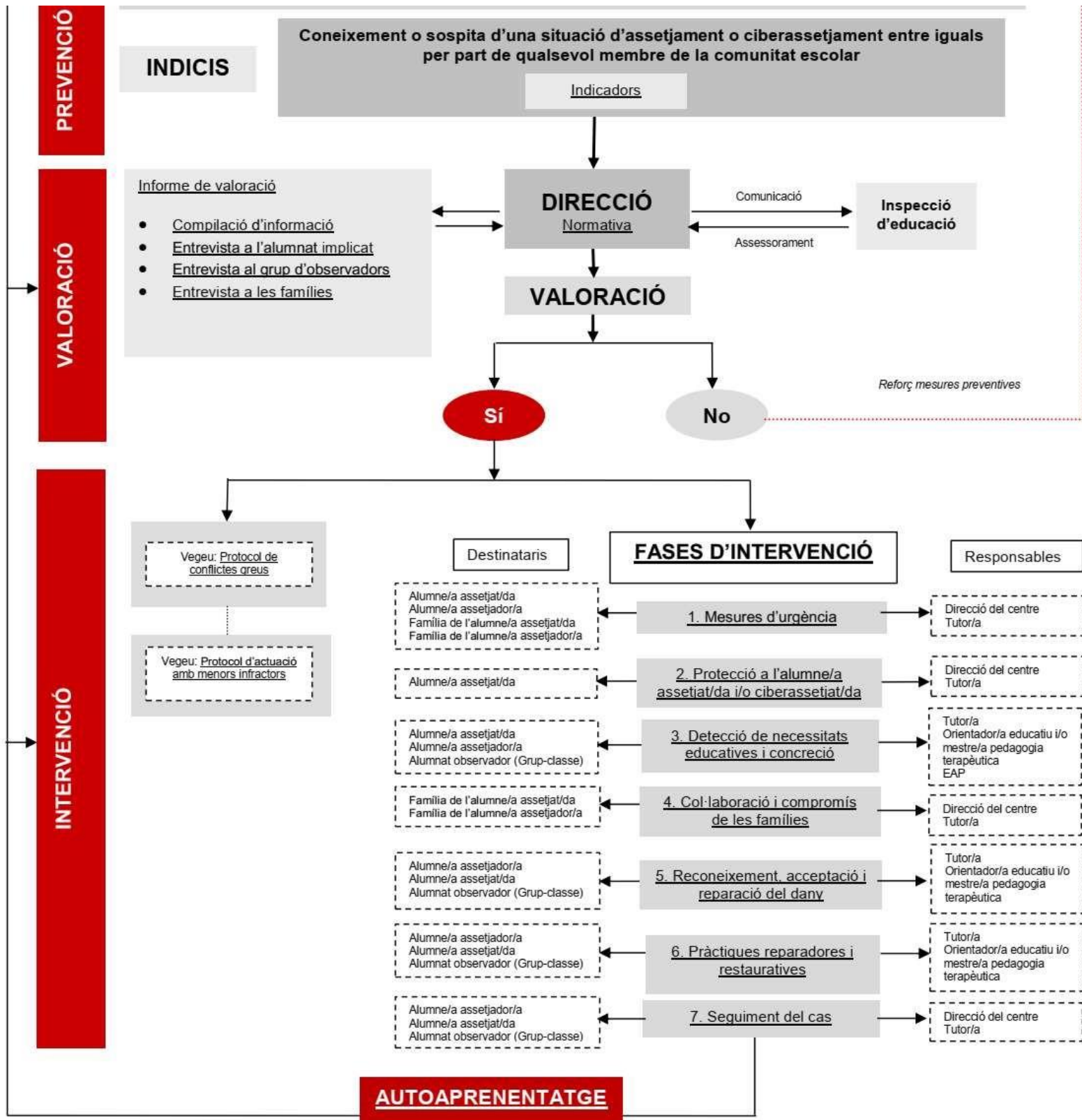
Protocol de prevenció, detecció i intervenció: **ASSETJAMENT ESCOLAR A PERSONES LGBTI**

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/assetjament-escolar-persones-lgbti/index.html>

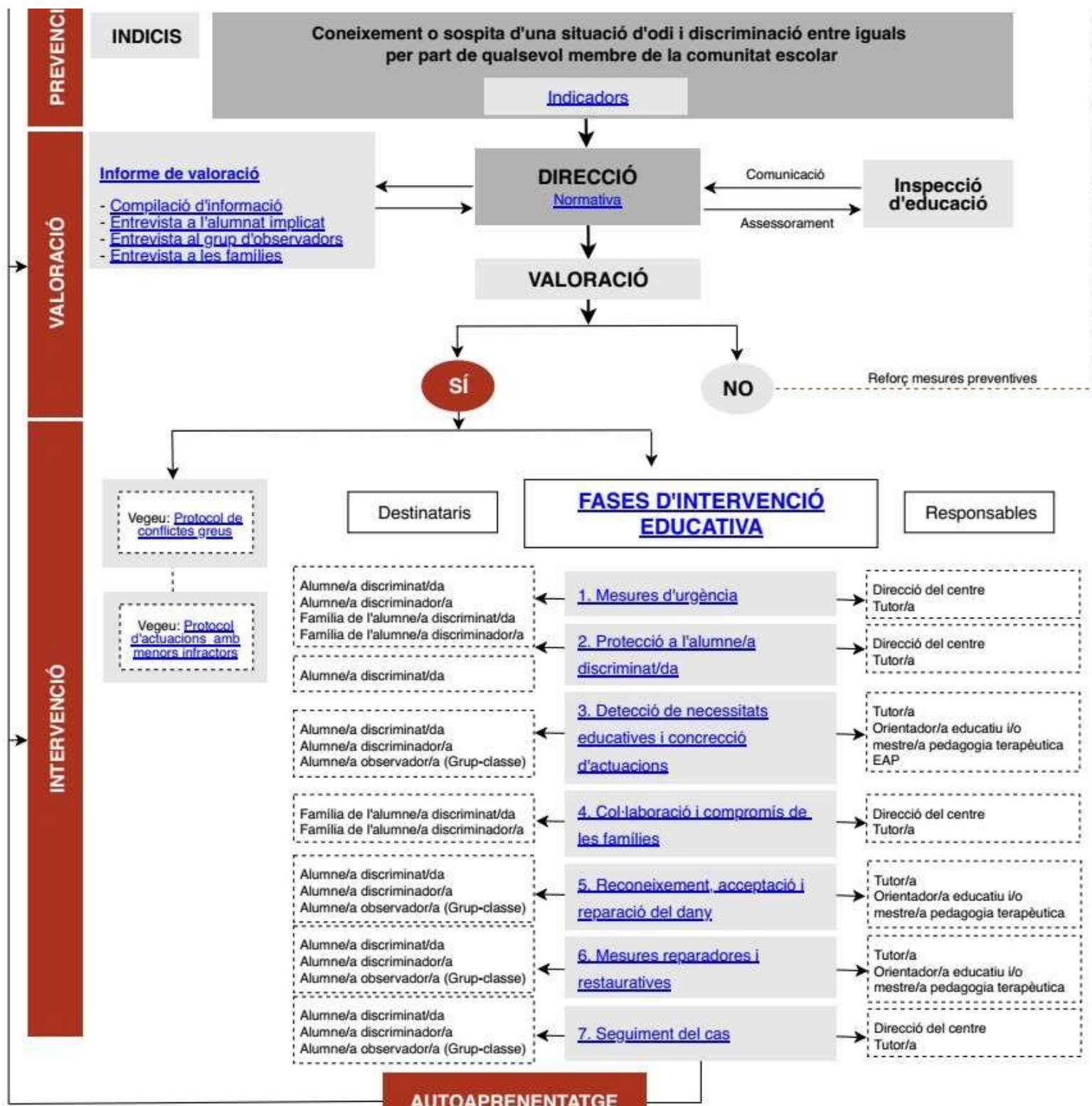
Protocol de prevenció, detecció i intervenció: **ASSETJAMENT I EL CIBERASSETJAMENT ENTRE IGUALS**

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/assetjament-ciberassetjament-entre-iguals/index.html>

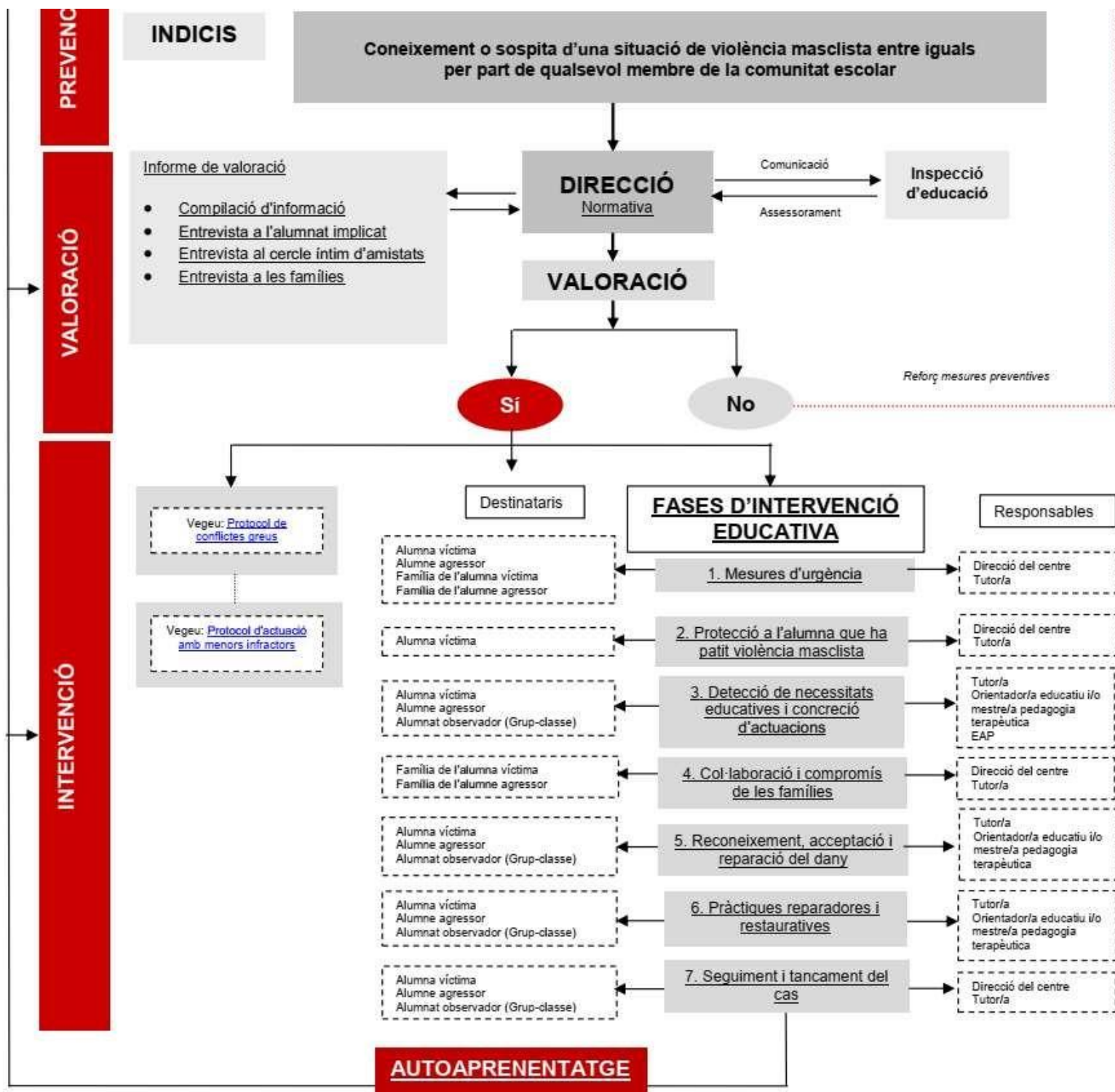
Protocol de prevenció, detecció i intervenció: CONDUCTES D'ODI I DISCRIMINACIÓ

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/conductes-odi-i-discriminacio/>

Protocol de prevenció, detecció i intervenció: VIOLENCIA MASCLISTA ENTRE L'ALUMNAT

<http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia/protocols/violencia-masclista/index.html>

MODELS DE DOCUMENTS VINCULATS ALS PROTOCOLS

Relació de documents (GenCat) vinculats a la fase d'intervenció educativa dels protocols per a la millora de la convivència. Es tracta de models de documents sobre acords, registre de situacions, orientacions, etc., que poden ser adaptats per l'Escola si es consideren adients i útils.

[Informe de reconeixement dels fets i acceptació de la sanció](#)

[Mapa de seguretat](#)

[Mapa de protecció](#)

[Guió per a l'entrevista amb l'alumnat acompanyant](#)

[Mesures d'acompanyament](#)

[Orientacions per a l'entrevista amb les famílies](#)

[Relació d'acords i compromisos](#)

[Addenda de la carta de compromís educatiu](#)

[Cercles restauratius](#)